

# Η ΦΥΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ  
Φ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΟΤΑΙ  
ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

Ὅς συνεργάται δεκτοὶ πάντες.  
Συνδρομαὶ δεκταὶ  
εἰς χαρτονομίσμα παντὸς ἔθνους,  
προπληρωτά.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ — ΘΕΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ — ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ

Ἐκάστον φύλλον λεπτὰ 15.  
Πώλησις εἰς τὰ κίβητα καὶ πρακτο-  
ρεῖα. Τόμοι ἀπλ. δρ. 8, χρυσῶδ. 10.  
Ἐξωτερικῶ φράγμα 14.

ΓΡΑΦΕΙΑ ἐν ὁδῷ Ῥόμου, ὀπισθεν τοῦ Ναοῦ ἀριθ. 9.—ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ : Ἐσωτερ. δρ. 8,—Ἐξωτερ. φρ. 12

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :** Ἡ διώρυξ τῆς Βαλτικῆς (μετ' εἰκόνων ὑπὸ Φ. Π. — Τραγῳδία τῆς νόχτας (ποίημα) ὑπὸ Λουκίας Τσορώνη.— Γεωμετρία ἐν τῷ διαστήματι ὑπὸ Γουλ. Ἰωαννίδου.— Ἐπίκουρον (ποίημα) ὑπὸ Δ. Σταματοπούλου.— Δι' ἀπαρτίδας περιπέτειαι ἐνός Ῥώσου σοφοῦ (συνέχεια μετ' εἰκόνων) (μετάφρασις) ὑπὸ Φ. Πρίντζη.— Ὀπῶραι ὑπὸ Πρωτίως.— Αἰνίγματα.— Ἀλληλογραφία.— Ἀγγελίαι.

## Η ΔΙΩΡΥΞ ΤΗΣ ΒΑΛΤΙΚΗΣ

Ὁ Ἰσθμὸς τῆς Βαλτικῆς, ὁ διήκων εἰς τὴν Βορ. θάλασσαν, ἀρέαμενός κατὰ τὸ 1887 ἐνεκαινισθηθῆναι ὡς γνωστόν, τῇ 19 Ἰουνίου παρελθόντος. Ἡ κατασκευὴ αὐτῆ διήρκεσεν 8 περίπου ἔτη, καὶ τὸ ἔργον τοῦτο θεωρεῖται νῦν ὡς μίον ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ναυτικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ τρέχοντος αἰῶνος.



Ἡ γέφυρα τοῦ Levensau κατὰ τὴν βόρειον θάλασσαν.

ἀπὸ Ἰουνίου τοῦ 1885 ἀπεφάσισε τὴν διώρυξιν τοῦ Ἰσθμοῦ ἀπὸ Ἑλλάδας μέχρι Κιέλου. Ἡ διώρυξ αὐτὴ ἔχει σχεδὸν τὰς αὐτὰς διαστάσεις τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ, ἤτοι 65 μέτρων πλάτος καὶ 8 μέτρων καὶ 1)2 βάθος.

Τὸ ἔργον τοῦτο ἐξετελέσθη ἐπιτυχῶς, οὐχὶ ὁμως καὶ εὐχερῶς ἐνεκα τῶν παρεμβλη-

Οἱ κίνδυνοι, εἰς οὓς ἐξετίθετο ἡ ναυσιπλοία ἐπὶ τῶν μερῶν τῆς Ιουτλάνδης εἰς τὴν Σκάγιεν ὡς καὶ εἰς τὰ στενά τοῦ Κάτεγατ, τοῦ Σούντ, τοῦ Μπέλτ κτλ. εἶχον πρό πολλοῦ γεννήσει τὴν ἀνάγκην συντομωτέρας καὶ ἡττον ἐπικινδύνου ὁδοῦ πρὸς μετάβασιν ἀπὸ τῆς Βορ. θαλάσσης εἰς τὴν Βαλτικὴν. Βλέμμα δὲ ἐὰν ρίψῃ τις ἐπὶ τοῦ χάρτου τοῦ μέρους τούτου, κατανοεῖ τὴν ἀνάγκην τῆς διώρυγος ταύτης. Ἀπὸ τοῦ 18 αἰῶνος ἡ ἰδέα αὕτη ἤρξατο κυφορομένη, τῷ δὲ 1770 ὁ πρίγκιψ Φρειδερίκος τῆς Δανιμαρκίας εἶχεν ἐκτελέσει τὸν ἰσθμὸν τοῦ Ἐϊδερ 12 μ. πλάτους ἀπὸ Ῥενδισούργου εἰς Κιέλον ἐπιπέκτασιν 33 χιλιομέτρων. Πλὴν ἡ ὁδὸς αὕτη ἐθεωρήθη ἀνεπαρκῆς διὰ τὰ μεγάλα πλοῖα καὶ ἡ γερμανικὴ κυβέρνησις διὰ νόμου



Τοπογραφικὸς χάρτης τῆς διώρυγος.

ἀπότομα ἀκρωτήρια τοῦ θέντων τοπικῶν καὶ φυσικῶν ἐμποδίων, τέσσαρες δὲ σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ διαπερῶσι τὴν διώρυγα, δύο ἐπὶ κινητῶν διπλῶν γεφυρῶν καὶ δύο ἐπὶ ἀκινήτων γεφυρῶν τῆς Γκρούενταλ καὶ τῆς Λεβενσάου ἐπὶ ὕψους 42 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων τοῦ ἰσθμοῦ.

Ἡ δαπάνη ἔφθασε μέχρι 200 εκατομμυρίων καταβληθέντος τοῦ 1)4 ὑπὸ τῆς Πρωσίας καὶ τοῦ ὑπολοίπου μέρους ὑπὸ τῆς Γερμανίας. Ὑπὸ ἐποψιν ἀσφαλοῦς ναυσιπλοίας ἡ χρησιμότης του εἶνε ἀναμφισβήτητος· δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ, ὅτι ἐκ τῶν τελευταίων στατιστικῶν ἐξηκριβώθη ἡ ἀπώλεια πλέον τῶν 20 πλοίων κατὰ μῆνα πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διώρυγος καὶ ὅτι ἡ Γερμανία μόνη ἀπώλεσε 708 ναῦτας ἐν διαστήματι πέντε ἐτῶν.







### ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

#### 40. Αίνιγμα

Εἰς τὰ πτηνὰ θὰ εὐρεθῶ,  
ἂν ὦ φίλε, με ζήτησης  
ἂν δὲ διχοτομηθῶ  
καὶ τὸ δευτέρον μου λάβης,  
θέλει προκύψει τολμηρὸς  
ἐχθρῶν Ἑλλάδος ἀρχηγός.

#### 41. Αίνιγμα

Ἴσως ἐν τῶν παμμεγίστων  
κ' ἐγὼ εἶμαι πτερωτῶν,  
Ἄν εὐθὺς με χωρίσης,  
δύο θύγα ὄ' ἀπαντήτης,  
τὸ μὲν πρῶτον πτερωτόν,  
τὸ δὲ ἄλλο φορητόν.

#### 42. Ἑρώτησις

Τί μέρος τῆς Ἑλλάδος ἠμοιάζει καὶ κατὰ τὸ ὄνομα καὶ κατὰ τὴν ἀρχαίαν ὄρασιν πρὸς ὀνομαστὸν τέρας;

#### 43. Ἑρώτησις

Τὸ σμήνος τῶν μελισσῶν μὲ πόσας μελίσσας ἰσοδυναμεῖ;

### Λόσεις τῶν ἐν τῷ Σφ φύλλῳ αἰνιγμάτων.

#### 30 Αίνιγμα. Ἄρατος—Ἄρατος—Ἄρατος

Ἔλυσαν αὐτὸ ἡ Δεσποινὴ Μελπομένη Ρίζου ἐκ Πειραιῶς, ὁ κ. Διον. Μωράκης ἐκ Κρήτης, ὁ κ. Σ. Διαμαντόπουλος ἐκ Πειραιῶς, καὶ ὁ κ. Δημ. Φαρμακόπουλος ἐξ Ἀθηνῶν.

#### 31. Αίνιγμα. Καπνός

Ἔλυσαν αὐτὸ ὁ κ. Διον. Μωράκης ἐκ Κρήτης, ἡ Δεσποινὴ Μελπ. Ρίζου ἐκ Πειραιῶς, ὁ κ. Κ. Πατακιάς ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ ὁ κ. Δημ. Φαρμακόπουλος ἐξ Ἀθηνῶν.

#### 32 Αίνιγμα. Ἀρῆς—Ἄς

Ἔλυσαν αὐτὸ ὁ κ. Κ. Ἀργυρόπουλος ἐξ Ἀθηνῶν, ἡ Δεσποινὴ Σφ. Πετροπούλου ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ κ. Π. Δωρόπουλος ἐκ Ναυπλίου, ὁ κ. Κ. Πατακιάς ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ὁ κ. Περ. Σαράντης ἐκ Σμύρνης.

### ΑΔΕΛΦΟΤΡΑΦΙΑ ΤΗΣ „ΦΥΣΕΩΣ“

Κ. Τ. Βρ ζ ε ρ ο υ μ. Ζητούμενα φύλλα σὰς ἀποστείλαμεν. — Κ. Κ. Κ ἄ τ ρ ο ν. Ἐπιστολὴ καὶ τοκομερίδα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἐγράψαμεν. — Χ. Α. Φ. Γ α ρ γ α λ ι ἄ ν ο υ ς. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Πονημετίαν σας ἐδημοσιεύθη. Συνδρομητὴν ἐνεγράψαμεν. σημειώσατέ μας τί φύλλα σὰς λείπουν. — Χ. Ν. Κ. Τ σ ε σ μ ἔ. Ἐπιστολὴ καὶ χρήματα ἐλήφθησαν. εὐχαριστοῦμεν ταχυδρομικῶς σὰς ἐγράψαμεν αὐτόθι καὶ ἀποστείλαμεν νέας ἀποδείξεις. Ἀναμένομεν ταχέως νεωτέραν σας. — Ι. Β. Π ε ι ρ α ῖ ᾶ. χρήματα ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν πολὺ. — Α. Γ. Ν ἄ ξ ο ν. Ἐπιστολὴ καὶ περιεχόμενα ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν πολὺ. — Σ. Κ. ἐν Ἀθῆναις. Τὸ ἐν ἐδημοσιεύθη καὶ διὰ τὸ ἕτερον συμμορφωθῆσόμεθα. — Ν. Ι. Β. Ν ἄ ξ ο ν. Ἐπιστολὴ καὶ περιεχόμενα ἐλήφθησαν. εὐχαριστοῦμεν πολὺ ἀλλὰ θὰ μᾶς ἐπιτρέψητε νὰ μὴ διακόψωμεν τὴν ἀπιστολήν τοῦ φύλλου. — Π. Κ. Λ ε υ κ ω σ ῖ ἄ ν. Κ ὄ π ρ ο υ. Ἐπιστολὴ σας καὶ φρ. ἔλ. ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν πολὺ. Διὰ λέξιμά ἔχει καλῶς. Διὰ παραγγελίαν σας θέλομεν φροντίσει. — Τ. Α. Ὑ δ ρ α ν. Τρεῖς συνδρομαὶ ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν πολὺ. — Π. Χ. Γ. Γ. Ν. Β. Ὑ δ ρ α ν. Συνδρομαὶ σας ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν πολὺ. Σ. Ο. Σ π ἔ τ σ α ς. Δελτάριον ἐλήφθη ἀναμένομεν ἀφύκτως εἴτε ὑμᾶς εἴτε ἀπιστολήν σας. — Ι. Ι. Ο η ν α ς. Δύο ἐπιστολαὶ σας ἐλήφθησαν καὶ δύο φιορίνια. Ἐγράψαμεν ταχυδρομικῶς. Ἀναμένομεν νεωτέραν σας. — Ν. Τ. Π ἄ τ ρ α ς. Συνδρομὴν σας ἐλήφθη. εὐχαριστοῦμεν ἀσθ- μὲν λαγείου σας δὲ ἐξ δεξιῶν ἀποδείξωσας ἀριθμὸς. — Σ. Ν. Π ἄ τ ρ α ς. Ἀντίτιμον ἡμερολογίων ἐλήφθη. εὐχαριστοῦμεν. — Κ. Κ. Χ α ν ῖ ᾶ. Συνεστημένη ἐλήφθη. Πέντε τόμους χρυσοδότητος σὰς ἀπο- στείλαμεν ταχ. ἐπὶ συστάσει καὶ ἐγράψαμεν.

### ΔΗΛΩΣΙΣ

Ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν τῆς «Φύσεως» στε- ροῦνται φύλλων παρελθόντων ἐτῶν καὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ συμπληρώσωσιν αὐτά, παρακαλοῦνται νὰ δηλώσωσι τοῦτο ἐγκαίρως εἰς τὴν διεύθυνσιν, καθόσον ἐτοιμαζο- μένων ἤδη τῶν τευχῶν καὶ τοῦ λήξαντος βου ἐτους, ἀποβαίνει ἀνεφικτός πᾶσα περαιτέρω παραγγελία.

### ΚΑΣΣΑΒΕΤΕΙΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΖΑΓΟΡΑΣ

Πρὸς τὰς ἀνατολικὰς πλευρὰς τοῦ Πηλίου κατάσκιος ἐν μέσῳ θασσῶν καὶ πλουσιῶν ὑδάτων εὐρίσκεται ἡ Ζαγορὰ, ἐπιση- μοτάτη τῶν ἄλλων κωμοπόλεων κατὰ τὴν κοινωνικὴν ἀνάπτυ- ξιν. Εἰς τὰ εὐγενῆ καὶ φιλοπάτριδα αἰσθήματα τῆς οἰκογενείας Κασσαβέτης χρεωστῆ τὴν ἰδρυσιν καὶ συντήρησιν τοῦ Κασσαβε- τείου Παρθεναγωγείου. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν, ὡς μᾶς ἀναγγέλλουσιν, ὑπῆρξαν ἄριστα ὅσον οὐδέποτε πρῖν.

Μετὰ τὰς προηγηθείσας ἐξετάσεις τῶν δύο ἀνωτέρων Ἑλλη- νικῶν τάξεων, κατὰ πρώτην φοράν καθιερώθη νὰ τελεῖται ἐορ- τὴ τῶν ἐξετάσεων εἰς μνήμην τοῦ δωρητοῦ, τῆ εἰστηγῆσι τοῦ διδάξαντος Κρητὸς Δαμβουνέλη. Παρεστάθῃ ἡ τελευταία κρᾶ- ξις τῆς Μερόπης ἐν ἀρχαίᾳ ἀμφίεσει μετ' ἐπιτυχίας ἀνεπί- στου, ἐν ἣ διεκρίθησαν αἱ δεσποινίδες μαθήτριαι Ὁλγα Σιαμα- ρέλου ὡς Μερόπη, καὶ Ὁλγα Παπαδοπούλου ὡς Εὐρυδική, μία πρᾶξις ἐκ τοῦ Ὑψηλάντου καὶ διάφορα ποιήματα. Κατὰ διαλείμματα αἱ μαθήτριαι μετ' ἀξιοπαύτου ἀκριβείας καὶ γλυ- κῆτος ἐφαλλον ἐν τριφωνίᾳ μίαν προσευχὴν Δουκιέττη καὶ ᾠσματα πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐλευθερίαν, τὸν Ἐθνοφύλακα Παριζίνην, τὴν Καταδικην τοῦ κλέφτου, τὸ Μεσολόγγι, τὴν Τυ- φλὴν ἀνθοπώλιδα, καὶ ἄλλα. Πολλοὺς ἐπαίνους ἐπίσης ἐκ- φράζουσι πρὸς τε τὴν διευθύνουσαν κ. Παγκάλου καὶ τὰς διδα- σκαλίσσας δεσποινίδας Δούκα καὶ ἀδελφὰς Θεοδοσιάδου, διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλοπονίαν αὐτῶν.

Πρὸ οὐκ ὀλίγων ἡμερῶν ἐφαμίλλως ἐπίσης εἶχε τελεσθῆ ἡ ἐορτὴ τοῦ Κρητοκείου Ἑλλ. Σχολείου, ἐν ἣ ἐκτός τῆς ἀπαγγελίας εἰσήχθη κατὰ πρῶτον ἡ διδασκαλία τῆς Μουσικῆς καὶ Γυμνα- στικῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου κ. Δαμβουνέλη, Σχολάρχου, ἐξ αὐθορμήτου ἔρωτος πρὸς τὴν τελείαν μόρφωσιν τῆς νεότητος. Αἱ δύο αὐταὶ ἐορταί, ἐφαμίλλοι πρὸς τὰς τῶν ἐξεχόντων παιδευτηρίων ἐν Ἀθῆναις, ἐξηγεῖραν τὴν ἀγάπην καὶ τὸν θαυμασμόν καὶ κατέ- λικον τὰς ὀραϊότερας ἀναμνήσεις ὅλης τῆς Ζαγορᾶς καὶ τῶν παρεπιδήμων ἐξ Ἀλεξανδρείας οἰκογενειῶν. Τὴν τοιαύτην ἐκ- παιδεύσιν, συνδέουσαν τὸν πλουτισμὸν τῶν γνώσεων πρὸς τὴν μόρφωσιν τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων τὰ ὅποια ἐξαίρει ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ποίησις, χαίρετιζομεν μετ' ἐνθέρμου χαρᾶς καὶ ἐγκαρδίου ἀγάπης. Καὶ τί ὀραϊότερον τοιαύτης μορφώσεως, διὰ τῆς ὁποι- ας ἡ μὲν ποίησις ἐξευγενίζει τὸ αἶσθημα καὶ τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἡ μίμησις καὶ ἡ ἀπαγγελία καλ- λύνει τὴν φωνὴν καὶ τὸ λεκτικόν, ἡ δὲ μουσικὴ ἐξευγενίζει καὶ πρᾶξις ὅλην τὴν νεανικὴν τραχύτητα καὶ ὀρμὴν; Ὅταν ἐπὶ τοιοῦτου προγράμματος βαίνει ὁ διδάσκαλος, ἵσταται ὑψηλὰ καὶ δεῦν ἔχει χρεῖαν τῶν τετριμμένων ἐπαίνων, διότι ἀναβοᾷ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ ἀποτέλεσμα. Εἴμεθα περίεργοι νὰ ἴδωμεν μὲ ποῖαν ἀμοιρὴν ἡθικὴν θὰ πληρωθῆ ὁ τόσος μῆχος καὶ ἐνθου- σιάδης ζῆλος, ἐκείνων οἱ ὅποιοι τόσον ἐμόχθησαν.

### ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΕΙΟΝ

#### ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΤΣΑΜΗ

143 — Ὁδὸς Ἐρμού — 143

Μεταξὺ Καπνικαρέας καὶ Ὁραίας Ἑλλάδος

Εἰς τὸ Κατάστημα τοῦ κ. Τσάμη, τὸ τόσον ἐπαξίως τῆ φιλοκαλίᾳ ἀφιερωμένον, εὐρίσκονται ὠρολόγια ἐκ τῶν μᾶλλον ἀνεγνωρισμένων ἐν Εὐρώπῃ καταστημάτων, περι- τῆς στεριότητος καὶ ἀκριβείας τῶν ὁποίων ἀρκεῖ μόνον ἡ ἰγγύησις τῶν ὀνομάτων αὐτῶν. Ἐργασία ἐφαμίλλως τῆ εὐ- ρωπαικῆ. Ἐγγύησις αὐτῆς καὶ στεριότης.

Οἱ μέλλοντες νὰ προσέλθωσιν ἴστωσαν βέβαιοι, ὅτι εὐχα- ριστηθῶσονται διὰ τὴν στεριότητα, κομψότητα, τὸ μέτριον τῶν τιμῶν καὶ τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν πάσης παραγγελίας.